

DE RECHTEN VAN HET KIND

BIJ NATIONALE EN INTERNATIONALE ADOPTIE

ETHISCHE GRONDEN

RICHTLIJNEN VOOR DE PRAKTIJK

INLEIDING

Naar aanleiding van de tiende verjaardag van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de Rechten van het Kind, stelt de International Social Service dit document voor. Het is bestemd voor de gesprekspartners van het netwerk van zijn International Resource Centre for the Protection of Children in Adoption (ISS/IRC), maar ook voor al wie zich voor de rechten van het kind inzet. Het behandelt zowel de nationale als de internationale adoptie. Hoewel een aantal van de principes en praktijken die aan bod komen eerder met internationale adoptie te maken hebben, moet de bescherming van het kind op beide terreinen de prioritaire bekommernis blijven.

- *We achten het noodzakelijk om de **ethische gronden** te definiëren waarop adoptie gebaseerd moet zijn, aangezien het steeds om een beslissing gaat die fundamenteel is voor het leven van verscheidene mensen onder wie een kind dat zich in een kwetsbare situatie bevindt.*
- *Hoewel de ethische gronden opgevat worden als een referentie-instrument op zich, vonden we het belangrijk om hieraan **enkele oriënterende richtlijnen** toe te voegen die moeten zorgen voor een **ethisch verantwoorde praktijk**. De richtlijnen zijn tot stand gekomen door het uitwisselen van informatie tussen beroepsmensen uit de hele wereld. Zij weerspiegelen de opties waarvoor gekozen werd in het Verdrag inzake de Rechten van het Kind uit 1989 (VRK) en het Verdrag van Den Haag inzake de Internationale Samenwerking en de Bescherming van Kinderen op het gebied van de Interlandelijke Adoptie van 1993 (VDH) en vullen deze opties aan. We hopen ze in de toekomst met andere publicaties te kunnen uitbreiden.*

We hopen dat dit dossier u in de praktijk tot nut is en dat we het dankzij uw bijdrage kunnen verbeteren en aanvullen. Schrijf ons om uw ervaringen mee te delen en laat ons weten waar u het wel en niet mee eens kan zijn. Graag ontvangen wij van u ook informatie over andere documenten rond dit thema.

*Geneva, november 1999
Algemeen Secretariaat ISS
International Resource Centre on the Protection of Children in Adoption*

INHOUDSTAFEL

1. ETHISCHE GRONDEN

2. ENKELE RICHTLIJNEN VOOR EEN ETHISCH VERANTWOORDE PRAKTIJK

- Adopteerbaarheid van het kind
- Geschiktheid van aspirant-adoptieouders
- Matching

3. PERSONEN DIE RECHTSTREEKS BETROKKEN ZIJN BIJ ADOPTIEPROCEDURES

ETHISCHE GRONDEN

I. Adoptie: een sociale en juridische maatregel tot bescherming van het kind

- a- **Adoptie is geen regeling tussen personen.** Het is een sociale en juridische maatregel tot bescherming van een kind. Adoptie mag alleen met dit doel voor ogen overwogen en toegestaan worden. De staat heeft de taak om hierop toe te zien.
- b- De mogelijkheid tot adoptie moet aangeboden worden aan alle kinderen wiens persoonlijke en familiale toestand dit rechtvaardigt, ongeacht hun sociale situatie, ras, etniciteit, cultuur, of fysieke of mentale gezondheidsproblemen.

VRK* art. 2 / VDH* considerans, art. 1-a en b.

II. Hoogste belang en grondrechten van het kind

Elke beschermingsmaatregel die ten overstaan van een kind genomen wordt, moet ingegeven zijn door het streven naar het hoogste belang van het kind en de naleving van zijn grondrechten.

VRK art. 3 / VDH considerans paragraaf 4, art. 1-a.

Dit betekent dat:

- a- **Het kind het uitgangspunt moet zijn van het proces dat tot zijn adoptie leidt.** Dit proces wordt op gang gebracht doordat de situatie van het kind dit rechtvaardigt, niet omdat mensen de wens te kennen geven om het te adopteren of op zoek zijn naar een kind.
- b- De behandeling van het individuele geval van elk kind mag niet overgelaten worden aan de biologische ouders of niet-gekwalificeerde tussenpersonen, noch aan tussenpersonen met een betwistbaar ethisch normbesef of potentiële adoptieouders. Elk geval moet behandeld worden door de **diensten die bevoegd zijn op het vlak van de bescherming van de rechten van het kind**. Deze moeten in de mate van het mogelijke multidisciplinair samengesteld zijn en onderworpen aan een erkenningsprocedure en periodieke controles door de bevoegde nationale overheden. Rechtstreekse adoptie tussen twee families moet verboden zijn, tenzij in zeer uitzonderlijke gevallen waarop toegezien wordt door de diensten die bevoegd zijn voor de bescherming van de rechten van het kind.
- c- Beroepsmensen die in een adoptieprocedure tussenkomen, moeten zich in hun professionele opvattingen en bij hun werk **in de eerste plaats laten leiden door de behoeften van het kind**. Hoewel ze een luisterende en respectvolle houding moeten aannemen tegenover de vragen van toekomstige adoptieouders of de eisen van biologische familieleden – hoe vreemd die ook mogen zijn –, moeten zij niet in de eerste plaats hieraan gehoor geven. Hun eerste zorg moet zijn om na te gaan in hoeverre een adoptie aan het hoogste belang van het kind beantwoordt. Beroepsmensen moeten zich ervan bewust zijn dat alleen een adoptie die het hoogste

belang van het kind dient, kan leiden tot een situatie waarin familiale relaties kunnen ontstaan die voor alle betrokkenen bevredigend zijn.

* VRK: *Verdrag van de Verenigde Naties van 1989 inzake de Rechten van het Kind*

* VDH: *Verdrag van Den Haag van 1993 inzake de Internationale Samenwerking en de Bescherming van Kinderen op het gebied van de Interlandelijke Adoptie.*

De tekst van de verdragen is terug te vinden op de website «iss-ssi.org» van de International Social Service, onder de titel «International Resource Centre», subtitel «Conventions».

- d- Aangezien tijd van kapitaal belang is voor de ontwikkeling van een kind, moeten beroepsmensen **zo snel mogelijk te werk gaan** maar zonder de integrale naleving van de procedures in het gedrang te brengen. Zij moeten de wachttijden, de periodes van onzekerheid en de overgangsperiodes voor de kinderen zo veel mogelijk beperken.
- e- **Het kind moet**, in functie van zijn leeftijd of maturiteit, **geïnfomeerd en geraadpleegd worden** omtrent elk project dat betrekking heeft op zijn leven.

Het voorgaande geldt zowel voor nationale als voor internationale adopties.

VRK art. 21-a, art. 12 / VDH art. 29, art. 35, art. 4-d, art. 21-2.

III. Prioriteit: verlating voorkomen

Er moet bij voorrang naar gestreefd worden dat het kind in zijn eigen gezin kan opgroeien: het blijft bij de biologische ouders of de uitgebreide familie (verlating voorkomen) of keert terug naar dit gezin of de uitgebreide familie (kinderen in toestand van pre-verlating). De overheden en de samenleving moeten al het mogelijke doen om de oorspronkelijke gezinnen in staat te stellen om zorg te dragen voor hun kind en dienen hen op dit vlak aan te moedigen.

Hiervoor moeten beleidslijnen en programma's uitgewerkt worden die rekening houden met menselijke ontwikkeling en gelijkheid. Deze moeten onder meer tot uiting komen in: psychosociale begeleiding en/of financiële steun voor moeders of gezinnen in moeilijkheden, sociale maatregelen die de uitgebreide familie en in het bijzonder de grootouders helpen om niet over te gaan tot verlating, sensibilisering omtrent het belang van de vaderrol, ouderschapsvorming, sensibilisering omtrent de behoeften en rechten van het kind, opvoeding tot een bewuste en verantwoorde seksualiteit en gezinsplanning, bevordering van en respect voor de rechten van de vrouw, rechtvaardige lonen, ondersteuning van de werkgelegenheid en terugdringing van het economisch onevenwicht op wereldvlak.

VRK art. 18 / VDH considerans paragraaf 2.

IV. Zoeken naar alternatieven

Wanneer het oorspronkelijke gezin niet voldoet aan de voorwaarden om de psychosociale ontwikkeling en de fysieke en emotionele integriteit van het kind te waarborgen, moeten de bevoegde organisaties op het vlak van de bescherming van het kind op zoek gaan naar geschikte oplossingen. **Armoede op zich moet niet beschouwd worden als een criterium om tot een verbreking van de banden tussen een kind en zijn oorspronkelijke familie te besluiten.** Armoede mag echter ook geen criterium worden om aan een kind het alternatief te ontzeggen van een vervangingsgezin dat zijn rechten en integriteit respecteert.

VRK art. 20 paragraaf 2.

V. Voorkeur voor een gezinsalternatief

Het gezin is het beste milieu voor de ontwikkeling van een kind: **een kind onderbrengen in een vervangingsgezin moet, tenzij in bepaalde gerechtvaardigde gevallen, verkozen worden boven een plaatsing of een langdurig verblijf in een instelling.** Het behoort tot de verantwoordelijkheid van de

bevoegde* overheid om erop toe te zien dat kinderen niet in instellingen blijven zonder dat hun persoonlijke en familiale toestand snel geanalyseerd wordt en er gezocht wordt naar geschikte familiale beschermingsmaatregelen.

VRK art. 20-3 / VDH considerans paragraaf 1.

Bevoegd: in dit document verwijst de term naar de organen van de overheid of de samenleving tot wiens bevoegdheid het behoort om op te treden op het genoemde werkterrein.

VI. Voorkeur voor een permanente oplossing

Om zich te kunnen ontplooiën, heeft een kind nood aan een stabiele band met referentievolwassenen: **permanente oplossingen moeten altijd de voorkeur krijgen boven voorlopige oplossingen voor onbepaalde duur.**

VDH considerans paragraaf 3.

VII. Subsidiariteit van de internationale adoptie

Internationale adoptie is subsidiair tegenover nationale adoptie. Het kind moet bij voorkeur in adoptie gegeven worden in zijn eigen land of in een culturele, taalkundige en religieuze omgeving die dicht bij zijn milieu van herkomst aanleunt. Er mag pas tot internationale adoptie overgegaan worden wanneer zonder resultaat een bevredigende oplossing voor het kind in eigen land werd gezocht. In het belang van het kind moeten de bevoegde overheden erop toezien dat deze zoektocht zonder **ongerechtvaardigde wachttijden** verloopt.

VRK art. 21-b / VDH considerans paragraaf 3, art. 4-b.

VIII. Adopteerbaarheid van het kind

Adoptie is een geïndividualiseerd levensproject voor een kind. Over dit project mag slechts beslist worden uitgaande van een voorafgaande psycho-medisch-sociale studie van het kind en zijn oorspronkelijke familie. De vaststelling dat de oorspronkelijke familie niet in staat is om voor het kind te zorgen en de evaluatie van het vermogen van het kind om zich op een gunstige manier in een gezinsomgeving te integreren, bepalen de **psychosociale adopteerbaarheid**. Deze wordt aangevuld door de **juridische adopteerbaarheid** die de verbreking van de verwantschapsbanden met de oorspronkelijke ouders vaststelt, op de wijze die in de nationale wetgeving voorzien is. **De adopteerbaarheid van het kind moet vastgesteld worden vóórdat het adoptieproces opgestart wordt.**

VDH art. 4, art. 16-1.

IX. Criteria waaraan aspirant-adoptieouders moeten voldoen

Adoptie heeft als doel om aan een kind dat uit een traumatiserende situatie komt (o.m. onbekwaamheid of onmogelijkheid van zijn oorspronkelijke familie om voor hem te zorgen) en dat soms "anders" is dan de maatschappij waarin het terecht komt, het gezin aan te bieden dat het meest geschikt is om aan zijn behoeften tegemoet te komen. **Het moet dus vooraf vaststaan dat het adoptiegezin geschikt is** en in staat om op

permanente en duurzame wijze in te staan voor de bescherming van en het respect voor een kind met een bepaalde levenservaring en bepaalde eigenheden. Er moet daarom een psycho-medisch-sociale studie van het gezin gemaakt worden **vóórdat het adoptieproces opgestart wordt**. Op basis van deze studie moet vastgesteld worden of de aspirant-adoptieouders al dan niet beschikken over de vereiste bekwaamheid, **wat in een officieel getuigschrift vastgelegd moet worden**.

In het geval van een **intra-familiale adoptie**, moet er ook een studie naar de geschiktheid van de aspirant-adoptieouders worden uitgevoerd. Deze geschiktheid moet eveneens in een getuigschrift bevestigd worden.

VDH art. 5, art. 15.

X. Voorbereiding tot adoptie

Het kind, het adoptiegezin en de biologische familie moeten worden voorbereid op de adoptie. Een adoptie is slechts in het belang van alle betrokkenen als een goede voorbereiding elk van hen in staat stelt om de implicaties van de adoptie voor hun eigen leven op korte en lange termijn in te schatten. Bovendien moet de voorbereiding het kind en de adoptieouders helpen om de eerste ontmoeting en de eerste momenten van samenleven met meer sereniteit tegemoet te zien.

VDH art. 4-c-1, art. 4-d-1, art. 5-b, art. 9-c.

XI. Post-adoptieve ondersteuning

Aan het kind, de adoptieouders en de broers en zussen, evenals aan de biologische ouders moet de mogelijkheid geboden worden om **een beroep te doen op bevoegde diensten op het vlak van post-adoptieve ondersteuning** die hun vragen kunnen beantwoorden en eventuele problemen kunnen neutraliseren of oplossen.

VDH art. 9-c.

XII. Recht op vertrouwelijke behandeling van gegevens

Het kind, de biologische ouders en het adoptiegezin hebben recht op een vertrouwelijke behandeling van hun gegevens en respect voor hun privé-leven. **De toegang tot hun dossier moet strikt gereguleerd zijn.** Wanneer dit in het hoogste belang van het kind nodig geacht wordt, kunnen via de aangewezen kanalen persoonlijke gegevens bekendgemaakt worden **aan bepaalde informatie-ontvangers die gekozen worden** omwille van hun bekwaamheid om oplossingen voor te stellen of hun belang hierbij. Dergelijke gegevens worden echter nooit toegankelijk gemaakt voor een ruim, niet nader geïdentificeerd publiek (b.v. via Internet).

VRK art. 16.

XIII. Zoektocht naar herkomst

Een kind heeft het recht, wanneer het deze behoefte te kennen geeft en zijn leeftijd en maturiteit het toelaten, om zijn geschiedenis te kennen en meer in het bijzonder om in de mate van het mogelijke informatie te krijgen over zijn biologische vader en moeder.

Het is van fundamenteel belang dat het verzamelen en bijhouden van deze gegevens verzekerd wordt. Bovendien moet een kind tijdens de zoektocht naar zijn roots kunnen rekenen op een aangepaste psychosociale begeleiding. Er moeten gespecialiseerde professionele diensten opgericht worden (of verder uitgebouwd zo ze al bestaan) om deze begeleiding te omkaderen.

Als gevolg van de sociale context die we momenteel in bepaalde landen aantreffen, kan het moeilijk zijn om dit recht te respecteren. Gezien het stijgend aantal geadopteerde jongeren en volwassenen dat op zoek gaat naar zijn herkomst, moet elke staat evenwel al het mogelijke doen om te evolueren in de richting van de toepassing van dit recht.

VRK art. 8 / VDH art. 30.

XIV. Winstbejag – misbruik – handel – verkoop

Het beschermen van kinderen in een kwetsbare situatie mag geen bron van materieel of ander profijt worden. Elke vorm van misbruik, commercialisering of handel terzake is een schending van de rechten van de mens en moet als dusdanig op drastische wijze bestreden en bestraft worden.

VRK art. 21-d, art. 35 / VDH considerans par. 4, art. 1-b, art. 11-a, art. 32.

XV. Gewapende conflicten – natuurrampen

Internationale adoptie is geen maatregel die overwogen moet worden in landen waar een gewapend conflict aan de gang is of die door een natuurramp getroffen zijn. Slechts na een voldoende lange periode (over het algemeen wordt 2 jaar aangeraden) kan aan adoptie gedacht worden. Deze periode moet de bevoegde organismen in staat stellen om grondig na te gaan of er nog een lid van de familie of de gemeenschap waartoe het kind behoorde in leven is en het kind onder zijn hoede wenst te nemen. In de tussentijd moet er in de eerste plaats voor gezorgd worden dat het kind in veiligheid gebracht wordt en dat er ter plaatse hulp geboden wordt, zodat de kansen vergroten dat het kind in zijn gemeenschap en, indien mogelijk, in zijn land of regio kan blijven.

VRK art. 22, art. 38. / VDH aanbeveling 24 oktober 1994.

ENKELE RICHTLIJNEN VOOR

EEN ETHISCH VERANTWOORDE PRAKTIJK

Deze richtlijnen vormen een referentiekader. Wij zijn ons bewust van de talloze obstakels die zich stellen bij de toepassing ervan. Toch hopen we dat ze

zullen bijdragen tot meer respect voor het kind. Bovendien raden we aan om ze steeds in functie van de situatie en het hoogste belang van elk kind afzonderlijk toe te passen.

Bepaalde herkomstlanden hebben het moeilijk om de nodige mensen en middelen te vinden. De opvanglanden* moeten ze daarbij helpen zodat ze in staat zijn om hun verantwoordelijkheid op te nemen.*

De naleving van de rechten van het kind op het vlak van adoptie is een gedeelde verantwoordelijkheid van opvanglanden en herkomstlanden. Alleen een echte samenwerking tussen beiden kan tot een betere bescherming van de kinderen leiden.

I. Adopteerbaarheid van een kind

Adopteerbaarheid

1. De vaststelling dat een **kind in aanmerking komt voor adoptie, gaat zowel het kind als zijn biologische familie aan:** moeder, vader en uitgebreide familie, soms ook de gemeenschap.
2. De adopteerbaarheid van een kind moet vastgesteld worden **vóórdát** een welbepaalde matching overwogen wordt.
3. **Adopteerbaarheid** is geen louter juridisch begrip. Er moet **rekening worden gehouden met verschillende elementen: psychologische, sociale, medische en juridische factoren spelen een rol.**
 - 3-1. Het begrip houdt in dat een kind nood heeft aan een adoptiegezin omdat het niet bij zijn oorspronkelijke familie kan blijven of niet kan terugkeren naar deze familie.
 - 3-2. Het geeft aan dat een kind psychologisch en medisch in staat is om baat te hebben bij een adoptie. Als gevolg van wat ze beleefd hebben, is het mogelijk dat sommige kinderen niet langer in staat zijn of niet langer wensen om een nieuwe affectieve verwantschapsrelatie aan te gaan. Andere kinderen ondervinden ernstige problemen om zich aan een gezinsomgeving aan te passen. De grote meerderheid van de kinderen is echter in staat om baat te hebben bij een permanente gezinsomgeving. Sommigen onder hen, die zwaardere problemen hebben (fysieke of mentale achterstand, ernstige psychologische trauma's, ziekten, enz.), hebben behoefte aan een adoptiegezin dat over bijzondere eigenschappen beschikt om hun fysiek, affectief of psychisch herstel mogelijk te maken. Er bestaan echter gezinnen die in staat zijn om deze kinderen de vereiste menselijke ruimte te bieden en die dit ook graag willen doen. Het is van fundamenteel belang om erop toe te zien dat dergelijke kinderen niet gediscrimineerd worden en dat het maximum gedaan wordt om een adoptie voor hen mogelijk te maken.
 - 3-3. Adopteerbaarheid houdt in dat een kind juridisch in aanmerking komt voor adoptie.

Onderzoek naar het kind en zijn oorspronkelijke familie

4. De adopteerbaarheid moet vastgesteld worden op grond van **psycho-medisch-sociale onderzoeken naar het kind en zijn oorspronkelijke familie.**

4-1 Er moet zo snel mogelijk begonnen worden met een studie omtrent de adopteerbaarheid van het kind. **Zodra het zich in een instelling bevindt** (ziekenhuis, kraamkliniek, tijdelijk of permanent opvangcentrum), **moet zijn toestand onderzocht worden.** Dit voorkomt de schade die een ondoordacht verblijf in een instelling bij een kind aanricht. Bovendien kan er zo duidelijkheid geschapen worden omtrent overgangssituaties of onzekerheden die de ontwikkeling van het kind kunnen schaden.

4-2 Eens het kind zich in de instelling bevindt, is het wenselijk om een **levensboek** bij te houden waarin het verhaal en de details van de verschillende ontwikkelingsfasen van het kind genoteerd worden, zodat de levensloop van het kind bewaard blijft (zowel voor het kind zelf als voor zijn familie). Dit levensboek wordt bij het dossier gevoegd dat later overgemaakt wordt aan het gezin dat het kind onder zijn hoede neemt.

4-3 **Beroepsmensen op het vlak van de bescherming van het kind** en zijn gezin, worden belast met de psychosociale studies.

5. **Het onderzoek moet zo grondig mogelijk gevoerd worden, aangezien de toekomst van het kind, zijn biologische familie en zijn eventuele vervangingsgezin ervan afhangt.**

Het onderzoek – dat vertrouwelijk is – moet in de mate van het mogelijke de volgende punten behandelen:

5-1 De identiteit van het kind, zijn ouders en uitgebreide familie; indien de ouders van het kind niet gekend zijn, moet er getracht worden om ze te vinden en met hen na te denken over de toekomst van het kind.

5-2 De gezinssituatie van het kind: kerngezin (ouders, broers en zussen) en uitgebreide familie (grootouders, enz.); sociaal-economische situatie, familiale relaties, relaties met de sociale omgeving, voornaamste problemen, gunstige elementen, enz.

5-3 Het verleden van het kind: zoveel mogelijk gegevens over de verschillende fasen van zijn persoonlijke en familiale geschiedenis, zijn etnische en godsdienstige voorgeschiedenis.

5-4 De redenen voor de verbreking van de banden tussen het kind en zijn oorspronkelijke familie, de verklaring van afstand of de instemming met adoptie.

5-5 De fasen van de fysieke, motorische, intellectuele en sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind.

5-6 Zijn gezondheidstoestand en medische voorgeschiedenis (met inbegrip van beschikbare gegevens over de zwangerschap van de moeder, de bevalling, inenting, enz.) en die van zijn oorspronkelijke familie.

5-7 Het uiterlijk van het kind in het algemeen, zijn persoonlijkheid en gedrag.

5-8 Het huidige leven van het kind: alle mogelijke gegevens over zijn leefomgeving, leefwijze, gewoonten, vermogen om op eigen benen te staan, zijn relaties met andere kinderen en met de volwassenen in zijn omgeving, zijn ritme, enz.

6. Er mag niet vergeten worden om **grondig na te gaan of de toestand van verlaten van het kind niet het gevolg is van misbruik, handel, verkoop of ontvoering.**

6-1 **De herkomst van het kind moet duidelijk vastgesteld worden.**

6-2 Wanneer het kind in aanmerking komt voor adoptie na **instemming van de ouders**, moet nagegaan worden of de ouders hun toestemming vrijwillig, zonder enige druk, en

zonder materiële of andere tegenprestatie gegeven hebben. De sociale diensten moeten de ouders begeleiden en helpen om andere alternatieven dan adoptie in overweging te nemen voor hun kind.

Ze moeten de ouders informeren en nagaan of ze goed begrepen hebben welke de gevolgen zijn van een – misschien zelfs internationale – adoptie, of ze ook begrepen hebben welke implicaties de adoptie heeft voor het kind, voor henzelf en voor de toekomst van hun juridische band en hun sociale en persoonlijke relatie met het kind. Er moet de ouders duidelijk worden gemaakt dat het contact na verloop van tijd hersteld kan worden als het kind, eens het wat ouder is, op zoek zou gaan naar zijn roots. Er moet geluisterd worden naar de eventuele wensen van de biologische ouders in verband met het vervangingsgezin. Deze wensen moeten in de mate van het mogelijke en voor zover ze in het belang van het kind zijn, gerespecteerd worden.

6-3 De toestemming van de ouders (en in het bijzonder van de moeder) **moet niet gegeven worden vóór de geboorte noch in de eerste levensweken van het kind.** De moeder en de vader moeten de kans krijgen om een band te ontwikkelen met het kind en er moet hen bedenktijd gegeven worden na de geboorte van het kind. Tijdens deze periode en gedurende de zwangerschap is het zeer belangrijk dat de ouders psychosociaal en economisch begeleid worden, om het risico te beperken dat ze het kind afstaan. Mocht dit toch gebeuren, moeten ze begeleid worden om zo waardig mogelijk afscheid te nemen van hun kind.

Een levensproject voor het kind definiëren

7. De onderzoeken moeten een professioneel team op het vlak van kindbescherming in staat stellen om **een levensproject voor het kind te definiëren.** Dit team moet in de mate van het mogelijke multidisciplinair samengesteld zijn. Met het levensproject bedoelen we de maatregel (of reeks van maatregelen) die het meest aangewezen zijn voor een bepaald kind. Adoptie kan één van deze maatregelen zijn.

8 Het toekomstproject moet uitgaan **van het belang van het kind.**

8-1 Elk kind is een uniek wezen dat als dusdanig beschouwd moet worden door het project.

8-2 Het project moet in de mate van het mogelijke vastgelegd worden met de medewerking van de biologische moeder en vader van het kind.

8-3 Het project moet geconcipieerd, uitgevoerd en eventueel opnieuw geëvalueerd worden met de medewerking van het kind, in functie van diens leeftijd en maturiteit.

8-4 Het project moet erop toezien **dat broers en zussen niet gescheiden worden** (bloedverwanten of emotionele band), vooral niet wanneer ze elkaar kennen. Indien het uitzonderlijk toch gebeurt, moet voorzien worden dat ze in de toekomst met elkaar in contact blijven.

8-5 Adoptie wordt slechts als levensproject gekozen wanneer het, ondanks de op dat vlak geleverde inspanningen, onmogelijk blijkt te zijn om het kind **in zijn oorspronkelijke gezin of uitgebreide familie** te laten of om het hiernaar te laten terugkeren, of wanneer dit de belangen van het kind niet dient.

8-6 Adoptie mag slechts als meest geschikte maatregel weerhouden worden wanneer dit **aangewezen lijkt op grond van de persoonlijke eigenheden van het kind** (zie 3-2).

- 8-7 Een internationale adoptie** van een kind mag slechts in overweging worden genomen wanneer het kind in zijn herkomstland geen adoptiegezin kon krijgen ondanks de hiervoor gedane inspanningen enerzijds, en wanneer dit aangewezen lijkt op grond van de persoonlijke eigenschappen van het kind anderzijds (vermogen om zich aan te passen aan een milieu dat op familiaal, sociaal, etnisch, cultureel, taalkundig en educatief vlak en qua fysieke eigenschappen verschillend is).
- 8-8.** Tenzij in welbepaalde gevallen, moet voor kinderen wiens terugkeer naar hun oorspronkelijke gezin onmogelijk is, **adoptie verkozen worden boven een plaatsing voor onbepaalde duur in een instelling, ongeacht** de herkomst, de fysieke kenmerken, de leeftijd en de fysieke of mentale gezondheidsproblemen van deze kinderen.
- 8-9** Wanneer gekozen wordt voor adoptie als levensproject voor het kind, **moet de juridische adopteerbaarheid van het kind duidelijk** en officieel **vastgesteld worden.**

Verslag over het kind met het oog op zijn adoptie

9. Op basis van de voorafgaande onderzoeken, wordt er een verslag opgesteld over het kind. Dit verslag wordt overgemaakt aan de entiteiten die belast zijn met de matching en die de beslissing tot adoptie nemen. **Het verslag moet een zo volledig mogelijk beeld geven van het kind en zijn oorspronkelijke familie, zodat de bevoegde entiteiten erin slagen om tot een matching te komen die in het belang is van het kind en het gezin dat het zal adopteren.**

Op basis van de elementen van het dossier die hen overgemaakt worden en met behulp van het "levensboek", kunnen de adoptieouders het kind en zijn vroegere leven leren kennen zodat ze beter in staat zijn om het kind gedurende zijn verdere leven te begrijpen, op te vangen en te begeleiden. Het adoptiegezin kan op die manier ook beter antwoorden op de vragen die het kind over zijn geschiedenis zal stellen.

Het verslag bevat in de mate van het mogelijke:

- 9-1** De redenen waarom adoptie als maatregel voorgesteld wordt. Wanneer het om een internationale adoptie gaat, de specifieke redenen die deze rechtvaardigen.
- 9-2** Een samenvatting van de psychosociale gegevens die verzameld werden tijdens het onderzoek naar het kind en zijn biologische familie.
- 9-3** Het medisch dossier met de historiek en de gezondheidstoestand van het kind, evenals zijn familiale voorgeschiedenis.
- 9-4** Het juridisch dossier omtrent de adopteerbaarheid van het kind.
- 9-5** Een beschrijving van zijn huidige toestand, zijn gewoonten, relaties en gedrag.
- 9-6** Een evaluatie van de positieve elementen én de bestaande risico's die de persoonlijkheid, de leefervaring en de eigenschappen van het kind inhouden met het oog op het uitbouwen van een bevredigende adoptie -relatie.
- 9-7** Oriënterende informatie over het soort gezin dat aan de behoeften van het kind zou kunnen beantwoorden en dat bevorderlijk zou zijn voor de integratie van het kind binnen dit gezin op zich én binnen de omgeving: gezinssamenstelling, karakter, leeftijd, enz.
- 9-8** Alle andere informatie die nuttig kan zijn voor een matching in het belang van het kind en het adoptiegezin.
- 9-9** Foto's van het kind of eventueel een video.

10. De gegevens over de herkomst van het kind moeten bijgehouden worden door één van de entiteiten die verantwoordelijk zijn voor de adoptie. Indien het adoptiekind hier later behoefte zou aan hebben en wanneer zijn leeftijd en maturiteit het toelaten, kunnen deze gegevens aan hem meegedeeld worden, waarbij voor de vereiste psychosociale begeleiding gezorgd wordt en rekening wordt gehouden met de rechten van de oorspronkelijke familie en de wetgeving van de betreffende landen.

Voor de eventuele hernieuwing van het contact met de biologische familie moet een gespecialiseerde psychosociale omkadering voorzien worden, zowel voor de biologische familie als voor het adoptiekind. Pogingen in dit verband mogen alleen gesteund worden wanneer beide partijen dit aanvaarden en in staat lijken te zijn om de gevolgen aan te kunnen. ISS/IRC raadt aan om het contact pas te herstellen nadat het adoptiekind de adolescentie voorbij is. Bij elke stap moeten de gegevens van elk van de betrokken personen vertrouwelijk behandeld worden.

II. Geschiktheid van aspirant-adoptieouders

11. Mening van ISS

Adoptie moet een brug slaan tussen een kind met zijn behoeften en ouders met hun wensen. Dit betekent niet dat een adoptie moet tegemoetkomen aan de uiteenlopende wensen van de aspirant-adoptieouders (AAO), maar dat deze ouders een kinderwens moeten hebben en in staat moeten zijn om zich het kind te wensen dat hen toevertrouwd wordt. **Adoptie is echter een recht voor een kind** dat nood heeft aan permanente vervangende ouderliefde. **Het is geen recht van volwassenen om een kind toegewezen te krijgen** omdat ze dat nu eenmaal graag willen. Al te vaak wordt het recht op gelijkheid gebruikt als argument voor de erkenning van ieders recht om te adopteren.

Een kind dat behoefte heeft aan adoptie, is een kind dat onder ernstige tekortkomingen geleden heeft. De voorgeschiedenis, de toestand en soms ook het uiterlijk van een adoptiekind zorgen ervoor dat het onmiddellijk "anders" is in het land of het milieu waarin het geplaatst wordt. Het gezin dat dit kind opvangt, moet niet bijdragen tot deze verschillen of tekortkomingen, maar moet daarentegen zorgen voor de moeder- en vaderfiguur die het kind gemist heeft of waaronder het geleden heeft, en deze waarden opnieuw versterken. Het gezin moet het kind in een omgeving plaatsen die zijn sociale integratie kan bevorderen en die de specifieke moeilijkheden van een adoptieve familierelatie kan overwinnen.

Om deze redenen is ISS, behalve in bijzondere gevallen, van oordeel dat een koppel, bestaande uit een man en een vrouw wiens leeftijd in verhouding staat tot die van het kind, een omgeving aanbiedt die gunstiger is voor de ontwikkeling van een kind dan die van een alleenstaande, een koppel bestaande uit twee personen van hetzelfde geslacht of een koppel waarbij de gevorderde leeftijd van één van beide partners een factor van ongeschiktheid vormt gezien de behoeften van het kind of een risico-element rekening houdend met de duur van de ouderbescherming.

12. Er moet ontegensprekelijk vastgesteld worden dat de mensen aan wie een adoptiekind toevertrouwd zal worden, geschikt zijn om deze verantwoordelijkheid op zich te nemen in

het hoogste belang van het kind. Het adoptiegezin **moet in staat zijn om op duurzame en bevredigende wijze zorg te dragen voor een kind dat:**

hen vreemd is;

aankomt met een eerdere levensgeschiedenis waarmee rekening gehouden moet worden en die gerespecteerd dient te worden;

in de meeste gevallen traumatiserende toestanden beleefd heeft, zoals het overlijden van de ouders of hun onvermogen om voor het kind te zorgen, instabiele relaties met volwassenen, langdurig verblijf in een instelling, ontberingen, enz. wat specifieke behoeften creëert en een mogelijke bron van bijzondere moeilijkheden kan zijn;

in de meeste gevallen uit een andere cultuur komt, een andere taal spreekt, er anders uitziet, zich anders gedraagt, enz.

13. De geschiktheid van de aspirant-adoptieouders moet vastgesteld worden **vóórdat** een welbepaalde matching overwogen wordt.

14. De geschiktheid van de aspirant-adoptieouders wordt niet verengd tot een juridisch, economisch of godsdienstig begrip. **Er moet ook rekening worden gehouden met ethische, psychologische, sociale en medische elementen.** De geschiktheid van de aspirant-adoptieouders moet vastgesteld worden op basis van een grondig psycho-medisch-sociaal en juridisch onderzoek naar de aspirant-adoptieouders. Dit onderzoek moet uitgevoerd worden door **beroepsmensen** op het vlak van de bescherming van het kind en het gezin.

15. Het onderzoek, dat vertrouwelijk is, moet in de mate van het mogelijke gegevens verzamelen in verband met:

15-1 de samenstelling van het gezin;

15-2 de burgerlijke, wettelijke en gerechtelijke toestand van de aspirant-adoptieouders (AAO);

15-3 het studieniveau, de beroepssituatie, de economische situatie, de verblijfplaats, de sociale, etnoculturele en taalkundige identiteit van de AAO.

Het studieniveau, de economische welvaart of de hoge maatschappelijke status van de AAO vormen op zich geen waarborg voor de belangen van het kind. Het is ook absoluut noodzakelijk om te peilen naar de psychoaffectieve bekwaamheid van het adoptiegezin om het kind op te voeden dat hen toevertrouwd zou kunnen worden, evenals naar hun ethisch normbesef inzake de rechten van dit kind. Met het oog hierop moet informatie ingewonnen worden over:

15-4 de fysieke, mentale en emotionele gezondheid van beide AAO;

15-5 de algemene indruk, de persoonlijkheid van elk van de AAO, hun persoonlijke geschiedenis, elementen uit hun familieverleden met hun ouders en broers/zussen die aantonen hoe deze relaties de AAO kunnen versterken of remmen in hun ouderrol;

15-6 de geschiedenis en de relatie van het koppel;

15-7 hun interessegebieden en integratie in de maatschappij;

15-8 de mogelijkheid dat ze in de toekomst biologische kinderen zullen hebben en de waarschijnlijkheid dat dit gebeurt;

15-9 hun ervaring met kinderen, hun opvoedkundige bekwaamheid, hun vermogen om het hoofd te bieden aan de moeilijkheden die zouden kunnen ontstaan door het eventuele "anders-zijn" van het kind ten opzichte van zijn familiaal en sociaal milieu;

- 15-10 desgevallend de persoonlijkheid van de kinderen van de AAO en hun relatie met hun ouders en hun omgeving, evenals hun houding ten overstaan van de voorgenomen adoptie;
- 15-11 de sociale omgeving waarin het adoptiekind zich zal moeten integreren (uitgebreide familie – sociaal milieu waarin het gezin zich beweegt – sociale omgeving) en de houding die van dit milieu verwacht kan worden ten overstaan van het kind, vooral als het "anders" is: gegevens over de emotionele of andere steun die de AAO en het kind kunnen verwachten, te voorziene moeilijkheden;
- 15-12 de kinderwens van de AAO en de redenen waarom elk van beiden een kind wil adopteren;
- 15-13 hun ideeën omtrent adoptie en hun ethische opvattingen terzake, het feit dat ze zich bewust zijn van problemen die ze kunnen ondervinden in de verschillende fasen van hun leven met het adoptiekind, hun houding tegenover de leefervaring van het kind, zijn voorgeschiedenis, zijn geheimen en zijn verschillen, de onthulling van de adoptie en de zoektocht van het kind naar zijn roots;
- 15-14 het profiel van het kind dat het gezin wenst te adopteren en de redenen die het daarvoor opgeeft;
- 15-15 de plannen van de AAO voor hun toekomst en die van het kind dat ze willen adopteren.

16. Na het onderzoek zal **een team** – in de mate van het mogelijke multidisciplinair samengesteld (sociaal assistent, psycholoog, enz.) – **zich uitspreken over de geschiktheid van de AAO**. Het team stelt een **verslag** op voor de entiteiten die belast zijn met de matching en de beslissing tot adoptie nemen. **Het verslag moet een zo volledig mogelijk beeld geven, zodat de bevoegde entiteiten erin slagen om tot een matching te komen die in het belang is van het kind en het gezin dat het zal adopteren.**

Dit verslag vermeldt in de mate van het mogelijke:

- 16-1 De redenen waarom de personen geschikt geacht worden om een adoptiekind toegewezen te krijgen. Wanneer het om een internationale adoptie gaat, de specifieke redenen die deze rechtvaardigen. Hierbij wordt rekening gehouden met welbepaalde vereisten zoals de noodzaak om het hoofd te kunnen bieden aan moeilijkheden in verband met fysieke, etnische en culturele verschillen, trauma's als gevolg van een langdurig verblijf in een instelling, en gezondheidsproblemen;
- 16-2 Een samenvatting van de psycho-medisch-sociale gegevens die verzameld werden tijdens het onderzoek naar de AAO en hun omgeving;
- 16-3 Het administratief of juridisch dossier in verband met hun identificatie en burgerlijke staat, evenals het attest van hun geschiktheid als adoptieouders;
- 16-4 Foto's van het gezin;
- 16-5 Een uitgebreide beschrijving van de verwachtingen van de AAO in verband met de adoptie;
- 16-6 Een evaluatie van de positieve elementen van het adoptiegezin en de omgeving ervan die voor een bevredigende affectieve, morele, educatieve en materiële omkadering zullen zorgen en die de integratie van het kind zullen bevorderen; een evaluatie van de beperkingen die dit alles in het gedrang dreigen te brengen in het geval van een nationale en/of internationale adoptie. Voor een internationale adoptie moeten de AAO aan meer vereisten voldoen gezien de grotere complexiteit ervan.

- 16-7** Een evaluatie van de bekwaamheid van het gezin om op duurzame wijze zorg te dragen voor een kind dat eventueel niet beantwoordt aan het beeld dat zij hiervan hadden;
- 16-8** Oriënterende informatie over het soort kind dat het gezin ogenschijnlijk kan opvangen (gedrag, karakter, leeftijd, eigenheden, enz.); vermogen van het gezin om broers/zusjes op te vangen;
- 16-9** Alle andere informatie die nuttig kan zijn voor een matching in het belang van het kind en het adoptiegezin.
- 17.** Het is zeer belangrijk dat toekomstige adoptieouders toegang krijgen tot een **gesystematiseerde en grondige voorbereiding op de adoptie**, bij voorkeur **vóór** de vaststelling van hun geschiktheid als adoptieouders:
- 17-1.** Ethische normen op het vlak van adoptie en rechten van kinderen in een kwetsbare toestand;
- 17-2** Informatie over de huidige stand van zaken op het vlak van adoptie en het profiel van de kinderen die nood hebben aan adoptie in de verschillende landen van de wereld;
- 17-3** Fasen, bijdragen, mogelijke struikelblokken in een adoptierelatie en elementen om hieraan te verhelpen;
- 17-4** Aandachtspunten om een optimaal respect voor het kind, zijn verleden, zijn afkomst, zijn behoeften, eigenheden en rechten te waarborgen;
- 17-5** Specifieke vereisten voor internationale adoptie.

Een goede voorbereiding helpt de AAO om tot een besluit te komen in verband met een adoptie. **Zij is ook in het belang van het kind** aangezien er op die manier gewerkt wordt aan een grotere bekwaamheid van de AAO om een kind op te vangen en bij zijn verdere ontwikkeling te begeleiden. Daarom is een goede voorbereiding **in het belang van het hele adoptiegezin**.

III. Matching

De matching is niet de beslissing tot adoptie. Het betreft een voorstel om te komen tot een adoptierelatie tussen een bepaald kind en een bepaald gezin. De beslissing tot adoptie volgt in een latere fase.

- 18.** Een adoptie in het belang van het kind maakt de ontwikkeling van bevredigende familierelaties voor alle betrokkenen mogelijk: kind, adoptiegezin en biologische familie. De matching vormt dus een sleutelmoment. Het gaat hier om de samenvoeging van twee levensprojecten: dat van het kind en dat van het gezin waaraan het toevertrouwd wordt.
- 19.** De matching moet **voor een kind een adoptiegezin voorstellen dat afgestemd is** op de leefervaring, de eigenheden en de behoeften van dit kind.

20. De matching moet gebeuren **nadat de psycho-medisch-sociale en juridische adopteerbaarheid van het kind vastgesteld is** door beroepsmensen op het vlak van kindbescherming.

21. De matching moet gebeuren **nadat de psycho-medisch-sociale en juridische geschiktheid van de aspirant-adoptieouders vastgesteld is** door beroepsmensen op het vlak van de bescherming van het kind en het gezin.

22. **De matching moet toevertrouwd worden aan een team** en mag niet overgelaten worden aan één enkele persoon. Het team moet samengesteld zijn uit **beroepsmensen inzake kindbescherming** met een opleiding op het vlak van adoptie. Deze beroepsmensen zouden bij voorkeur gespecialiseerd moeten zijn in psychosociale thema's. Voor een internationale adoptie is het wenselijk dat een jurist dit team kan vervoegen om erop toe te zien dat de wettelijke voorschriften nageleefd worden en dat de wetgeving van de verschillende betrokken landen verenigbaar is.

23. De matching mag nooit overgelaten worden aan de oorspronkelijke familie, tenzij in uitzonderlijke gevallen waarvoor dit gerechtvaardigd is en dan slechts nadat hiervoor toestemming gegeven is. Er moet in ieder geval op toegezien worden door een bevoegde dienst op het vlak van kindbescherming.

24. De matching mag niet uitsluitend aan de verantwoordelijken van de opvanginstelling, de beschermer of de voogd van het kind overgelaten worden. Aangezien zij het kind kennen, moeten zij in de mate van het mogelijke wel betrokken worden bij het team dat het matching-voorstel formuleert, of toch door dit team geraadpleegd worden.

25. De matching mag nooit alleen aan de toekomstige adoptieouders overgelaten worden, waarbij zij een kind kunnen uitkiezen b.v. tijdens bezoeken aan kinderopvangcentra, tijdens bezoeken aan families in het land van herkomst of met behulp van een catalogoog.

26. De matching mag nooit alleen aan de aspirant-adoptieouders overgelaten worden waarbij deze een kind kiezen op basis van een catalogus die via Internet aan het publiek aangeboden wordt.

27. In het geval van internationale adoptie, behoort de matching tot de **gezamenlijke verantwoordelijkheid van de beroepsmensen in het herkomstland en het opvangland**. De matching zou in de mate van het mogelijke tot stand moeten komen na raadpleging van de volgende betrokkenen:

- in het herkomstland: een professional die het kind kent en een vertegenwoordiger van de centrale autoriteit (of de bevoegde overheid of de vergunninghoudende instelling);
- in het opvangland: een professional die het gekozen gezin kent en een vertegenwoordiger van de centrale autoriteit (of de bevoegde overheid of de vergunninghoudende instelling).

28. Vóórdat de matching bevestigd wordt, moet het voorstel ter goedkeuring voorgelegd worden aan het gekozen adoptiegezin. Het voorstel wordt hen voorgelegd door één van de beroepsmensen die in het land waar het gezin woont bij de adoptieprocedure betrokken zijn.

29. In het belang van het kind en van het adoptiegezin, is het **wenselijk dat de matching** vóór de officiële bevestiging **gevolgd wordt door een rechtstreekse ontmoeting** en zo mogelijk door een korte kennismakingsperiode voor het kind en het toekomstige adoptiegezin.

30. Het is zeer belangrijk dat de ontmoeting tussen het kind en het adoptiegezin:

30-1. voorafgegaan wordt door een **voorbereiding van het kind en het toekomstige adoptiegezin** op de voorgestelde ontmoeting (foto's, uitwisselen van informatie, informatie over houding of te respecteren elementen, enz.);

30-2. in intieme kring plaatsvindt, in aanwezigheid van de mensen aan wiens hoede het kind voorheen toevertrouwd was.

PERSONEN DIE RECHTSTREEKS BETROKKEN ZIJN

BIJ ADOPTIEPROCEDURES

In dit document beschouwen we als betrokkenen de instellingen of personen die – ongeacht het belang en het niveau van hun tussenkomst – een rol spelen in de adoptieprocedure.

Het Verdrag van Den Haag van 1993 inzake de Internationale Samenwerking en de Bescherming van Kinderen op het gebied van de Interlandelijke Adoptie **vermeldt de betrokkenen die hieronder in punten 1 tot 3 vermeld worden**. De betrokkenen onder punten 4 en 5 zijn door het Verdrag niet aanvaard.

ISS geeft absoluut de voorkeur aan de tussenkomst van de onder punt 1 en 2 genoemde instellingen. Binnen deze categorie gaat de voorkeur van ISS uit naar instellingen waarvan het personeel bestaat uit beroepsmensen op het vlak van kindbescherming, multidisciplinair samengesteld is (maatschappelijk werkers, psychologen, juristen), **specifiek opgeleid** is op het vlak van adoptie en kinderrechten, en **zich laat leiden door ethische waarden** met betrekking tot het hoogste belang van het kind.

ISS is van oordeel dat ervaring met adoptieverwantschap geen voldoende kwalificatie is om in een adoptieprocedure op te treden. Hoewel ISS het werk van vrijwilligers ontegensprekelijk waardevol acht, vindt de organisatie dat dit statuut geenszins als een blijk van bekwaamheid op zich gezien moet worden en niet toelaat dat professionele kwalificaties inzake kindbescherming terzijde worden geschoven.

- 1. Centrale autoriteit** inzake nationale en/of internationale adoptie (VDH art. 6)
Andere bevoegde overheidsinstanties en gerechtelijke instanties (VDH art. 7, 8, 9)
- 2. Vergunninghoudende instellingen** in het opvangland – in het herkomstland (VDH: art. 10, 11, 12)
- 3. Instellingen of personen** die geen vergunning hebben, maar genieten van een officiële erkenning (in het kader van het Verdrag van Den Haag) om tussen te komen in adoptieprocedures (VDH art. 22-2). Ze zijn niet onderworpen aan alle vereisten die opgelegd worden aan vergunninghoudende instellingen (onder meer: geen winstoogmerk nastreven).
Een Staat die het VDH ondertekend heeft, kan weigeren dat dergelijke personen of instellingen tussenkomen in een adoptieprocedure (in de fasen die op haar grondgebied of in andere betrokken landen uitgevoerd moeten worden) wanneer deze procedure personen betreft die op haar grondgebied verblijven. In dat geval moet de Staat de verklaring afleggen voorzien in VDH art. 22-4.

4. Instellingen en personen die tussenkomen in de adoptieprocedure zonder vergunning en zonder officiële erkenning hiervoor (in het kader van het Verdrag van Den Haag), zonder dat dit strijdig is met de wet of de administratieve regels van het land (van hun land of van het andere betrokken land), maar die buiten het kader van het VDH vallen.
5. Instellingen en personen die tussenkomen in de adoptieprocedure zonder vergunning en zonder officiële erkenning hiervoor (in het kader van het Verdrag van Den Haag), hoewel dit strijdig is met de wet of de administratieve regels van het land (van hun land of van het andere betrokken land).

Voor internationale adoptie is ISS voorstander van de tussenkomst van vergunninghoudende instellingen (vermeld onder punt 2 hiervóór), voornamelijk in de opvanglanden, aangezien zij geval per geval zorgen voor een concrete link tussen het herkomstland en het opvangland, tussen kind en adoptiegezin, tussen het terrein en het overheidsniveau.

In het belang van de kinderen, onderstreept ISS echter de noodzaak om:

- **de vergunningscriteria te verzwaren**
- **de vergunningsprocedure te systematiseren**
- **te werken aan opleidingen voor deze instellingen op het vlak van kinderrechten en adoptie**
- **de periodieke controles te verbeteren.**

Zonder afbreuk te willen doen aan het vrijwilligerswerk, acht ISS het raadzaam dat de vergunninghoudende instellingen over de nodige materiële middelen zouden beschikken om professioneel opgeleid personeel in dienst te nemen, te zorgen voor opleidingen rond adoptie en kinderrechten, en het werk zodanig te organiseren dat een echte bescherming van de kinderen gewaarborgd kan worden. Aangezien een deel van de taken die de vergunninghoudende instellingen uitvoeren, in opdracht van de Staat uitgevoerd worden, zou deze ervoor moeten zorgen of ertoe moeten bijdragen dat de instellingen over de vereiste middelen en kwalificaties beschikken.

ISS/IRC verzet zich formeel tegen alle materiële winst en voordelen die binnen het kader van adoptie op onrechtmatige wijze verworven worden of die duidelijk overdreven zijn. Het beschermen van kinderen in een kwetsbare situatie mag geen bron van materieel of ander profijt worden. **ISS acht het onontbeerlijk dat er snel voorstellen gedaan worden op internationaal en nationaal vlak, zowel in de opvanglanden als in de herkomstlanden, in verband met:**

- **een lijst van de elementen van een adoptieprocedure (of in verband met adoptie) waarvoor betaling gevraagd mag worden**
- **redelijke minimum- en maximumbedragen voor erelonen, kosten en prijzen voor diensten in verband met adoptie.**

Deze lijst en bedragen moeten ook regelmatig geüpdatet worden.

** Staat van herkomst: term die gebruikt wordt in het VDH (art. 2 -1). Staat waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft vóórdat aan adoptie gedacht wordt.*

** Staat van opvang: term die gebruikt wordt in het VDH (art. 2 -1). Staat waar het kind naartoe gebracht wordt hetzij na zijn adoptie in het herkomstland, hetzij met het oog op een dergelijke adoptie in de Staat van opvang of in de Staat van herkomst.*